

INTRODUCERAR LINDA STEIN TILL SAMLINGEN

Konstmuseet i Skövde är inte riktigt som de flesta andra konstmuseer. Visst, vi förhåller oss till konsthistorien och dess kanon och samlar och visar relevant modern och samtida konst. Men samtidigt tittar vi på dessa konstnärliga kanon med normkritisk blick – vilka konstnärer finns inte med i historieböckerna och varför? Detta normkritiska arbete har lett oss på många spännande vägar genom åren. Vi har nu en unik samling där drygt två tredjedelar av vår samling består av verk av en handfull kvinnliga konstnärer. Deras konstnärliga gärning och levnadsöden berättar om mycket mer än bara konstens utveckling de senaste drygt 100 åren. Genom våra samlingar med Elli Hemberg och Ester Henning, två konstnärer födda i slutet av 1800-talet, får vi en inblick i modernismens tidevarv. Vi får även ökad förståelse för hur det var att vara kvinna och konstnär i en tid när klassamhället var norm och kvinnors rättigheter var allt annat än jämlika männens. Christine Wallers samling synliggör hur konstvärlden än i dag kretsar kring så mycket mer än bara konstnärlig kvalitet. Genom vår samling med verk och dagböcker av Anna Sjödahl kan vi följa miljörelsens och feminismens intåg, både i svensk konst, politik och offentliga medvetande under 1960- och 70-tal.

Den amerikanska konstnären, aktivisten, skribenten och kunskapsförmedlaren Linda Stein (född 1943) är vårt femte och senaste tillskott i

Skövde Art Museum is unlike most art museums. While we collect and display relevant modern and contemporary art aligned with current narratives in the art world, we also look with a critical eye to which artists are not included in as many history books as they deserve—and why. Our intersectional work has led us down exciting paths over the years, and we now possess a unique collection, with more than two-thirds of the work by five female artists whose oeuvre and lives represent an intersectionality in the development of art over the past century. With our collected works by Elli Hemberg and Ester Henning, two artists born at the end of the 19th century, we learn what it was like to be women struggling to be artists during the Modernist movement, a time, not so long ago, when women's rights and opportunities were anything but equal to those of men. Through the work of contemporary artist Christine Waller, we see that the art world still revolves around so much more than artistic quality. And with our collection of the art of Anna Sjödahl, we track the rise of the environmental and feminist movement in art and society during the 1960s and 1970s.

The American artist, activist, educator, and writer Linda Stein (born 1943) is the fifth addition to this group of collection artists. We have the opportunity to get to know Stein better thanks to our new acquisition of more than 120 of her works. Most of these pieces have been donated to the Skövde Art Museum by the non-profit organization

INTRODUCING LINDA STEIN TO THE COLLECTION

denna skara konstnärer som vi nu får chansen att lära känna på djupet.

Detta tack vare ett nyförvärv på över 120 verk där merparten donerats till Konstmuseet av den ideella organisationen Have Art: Will Travel Inc. (HAWT) som grundades 1972 av Linda Stein. Dessa drygt 120 verk signerade Linda Stein består av fotocollage, teckningar, målningar, textila verk och skulpturer i trä och metall. Tidsmässigt spänner verken över sex årtionden och inspirationen har Stein hämtat från 1960-70-talets feministiska och sexuella uppvaknande, HBTQ-rörelsens framväxt, 11 september-attackerna mot World Trade Center i New York och alla de demonstrationer för mångfald och inkludering hon deltagit i genom åren. Detta är första gången vi införlivar en så här stor samling verk av en konstnär som inte är eller har varit verksam i Sverige, vilket både är spännande och en aning utmanande. Idag är konsten mer global än någonsin förr och vi har enstaka verk av konstnärer från andra delar av världen i vår konstsamling sen tidigare. Men vårt fokus har ändå, fram tills nu, varit konst som haft en relation till den svenska konstscenen och dess referensramar. Med Linda Stein öppnar vi nu upp för nya perspektiv. Hon är en amerikansk konstnär som bott hela sitt liv i New York och mestadels verkat i en amerikansk konstkontext.

Linda Stein är intressant för oss på Konstmuseet på flera sätt. Dels genom chansen

Have Art: Will Travel! Inc. (HAWT), which was founded in 1972 by Stein. This new acquisition spans six decades of Stein's artistic production, and includes collages, drawings, paintings, textile works, and sculptures in wood, metal, and stone. The artist draws inspiration from the 1960s and 1970s feminist and sexual movements and the rise of the LGBTQ movement. She was at ground zero during the 9/11 attacks on the World Trade Center in New York, and over the years has participated in many demonstrations for diversity and inclusion.

The Linda Stein collection represents the first time our museum has incorporated such an extensive acquisition of works by an artist who is not, nor has been, active in Sweden. This is both exciting and challenging. Today's art scene is more global than ever, and though we have collected work by artists from other parts of the world, our collection's focus has, until now, been on art that originates from, or has a relationship with, the Swedish art scene. By acquiring this major oeuvre by Stein, we now open up our collection to new perspectives. Stein is an American artist who has lived all of her life in New York, and has worked mostly in dialogue with the American art scene.

Linda Stein is of particular interest to us at the Art Museum for several reasons. The most important reason is that acquiring her work gives us the opportunity to broaden our collection with something very close to our hearts: feminist art of the highest quality. Also, through Stein's art and life, we

att bredda vår konstsamling med något som ligger oss varmt om hjärtat – normkritisk konst av bästa sort. Dels genom chansen att genom Linda Steins konst bättre kunna förstå ett land som vi svenskar alltid haft en komplicerad relation till. Å ena sidan älskar vi svenskar verkligen allt USA har att erbjuda. De senaste sextio åren har svenskarnas matvanor, traditioner och kulturella preferenser amerikaniserats så att vi inte ens tänker på att mycket av det allra svenskaste vi har idag, som till exempel Kalles julafton och svensk raggarkultur helt och hållet bygger på amerikanska förlagor. Å andra sidan står vi svenskar ofta undrande inför mycket av det amerikanska samhällssystemet och agerandet i världspolitiken. Oavsett vad en tycker om USA går det inte att förneka att vi och resten av världen påverkas av allt som händer där. Något som blir än mer tydligt när Sverige nu, efter mer än två hundra år av neutralitet som försvarsstrategi, står och knacker på Natos dörr. Aldrig förr har behovet av kunskap om och förståelse för det stora landet i väst varit viktigare. Linda Stein har så klart inte svaren på alla våra frågor, men genom hennes konst och liv, hennes föreläsningar och kunskapsförmedling, kan vi både lära om amerikansk konst och kultur, och fördjupa vår kunskap om det amerikanska samhällets utveckling och förändring från mitten av 1900-talet och framåt.

Trots, eller kanske tack vare, USAs ställning i världen och den ambivalenta inställning vi har i Sverige till allt amerikanskt, går det att hitta många gemensamma referensramar mellan Linda Stein och hennes svenska konstnärskollegor som redan finns i vår samling. Ställer vi henne bredvid generationskamrater som Lena Cronqvist, Gittan Jönsson och Marianne Lindberg de Geer ser vi att deras konst, precis som Linda Steins,

get a better understanding of a country with which Swedes have always had a complicated relationship. On the one hand, Swedes love everything the USA has to offer. In the last 60 years, many of our eating habits, traditions, and cultural preferences have been Americanized. In fact, we know that the Swedish Raggare Culture¹ is not of Swedish origin, but American, and yet we feel that some of our most Swedish things set us apart from the rest of the world, such as the tradition to begin Christmas celebrations by watching Kalle Ankas jul² on TV. It is known that we, Swedes, are often puzzled by, and quite skeptical of, American social and political systems and actions in world politics. Regardless of what one thinks of the United States, it cannot be denied that Sweden, as well as the rest of the world, is affected by what's going on in the USA. This has become even more clear now that Sweden, after more than two hundred years of military neutrality, stands knocking at NATO's door, hoping to be let in. Never has the need for knowledge and understanding of the United States been greater. Although Linda Stein is not here to represent the US or answer our questions about all things American, it is through her work and life, including her lectures and educational programs, that we can further our knowledge of American art and culture and deepen our understanding of the changes in American society from the mid-20th century onward.

Despite, or perhaps because of, the USA's position in the world and the persistent ambivalent

¹ Originating from American greaser and rockabilly culture, a Swedish Raggare is a person heavily influenced by American pop culture, music, and cars from the 1950s and 60s. Every year tens of thousands of Raggare with old American cars gather all over the Swedish countryside for Raggare parties and cruising.

² The 1958 Disney TV program From All of Us to All of You has been broadcasted by Swedish national public television (SVT) every Christmas Eve since 1960 and is the most viewed TV program in Sweden ever, with almost half the population watching every year.

i ett tidigt skede satte fingret på olika kvinnliga erfarenheter och gjorde det personliga politiskt. Även bredvid samtida Skaraborgskonstnärer som Jonas Liveröd och Sigrid Wallskog är Linda Stein, med sin respektlösa inställning till materialet och intresse för historiska skeenden, mer en jämlike än något annat.

Något som gör Linda Stein extra intressant för oss på Konstmuseet är att vi nu får möjlighet att fördjupa oss i två olika konstnärskap från samma omvälvande tid, Linda Steins och Anna Sjödahls. Två konstnärer som båda var med och lanserade den feministiska konsten på 1960–70-talet, Anna Sjödahl i Sverige och Linda Stein i USA och som sen, helt oavsiktligt, i viss mening fortsatte skugga varandra konstnärligt fram till Anna Sjödahls allt för tidiga bortgång 2001. Förvisso var Anna Sjödahl nio år äldre än Linda Stein, men båda två gjorde entré på konstscenen ungefär samtidigt i mitten av 1960-talet. En tid präglad av ett socialt och feministiskt uppvaknande och en tid då konsten tog en allt större roll i samhällsutvecklingen. Ett återkommande konstnärligt tema under tidigt 1970-tal för både Anna Sjödahl och Linda Stein är olika stigmat kopplade till deras sexualitet. För Anna Sjödahls del handlade det om att som fränksild kvinna i 40-års åldern med fyra barn, överhuvudtaget kunna bejaka sin sexlust utan samhällets fördömanden. För Linda Steins del handlade det om att, i en tid då homosexualitet fortfarande var olagligt på många håll i USA och allmänt klassat som en psykisk sjukdom, förlika sig med tanken och erkänna för sig själv och för andra att hon var gay. Stein har skrivit mycket om denna resa i sina dagböcker det senaste halvsekle samt belyst sin kamp på olika sätt, speciellt i hennes webbseminarium/föreläsning *Below the Eyes: Sexuality and Averting the Gaze*.

Swedish attitude towards things American, it is possible to find much in common between Linda Stein and her Swedish peers already in our collection. For instance, if we place Stein next to Swedish artists from the same generation such as Lena Cronqvist, Gittan Jönsson, and Marianne Lindberg de Geer, we can see that the artistic practices of all four artists during the 1970s were focused on their experiences of being women in patriarchal societies, drawing upon female experience, and making *the personal political*. Stein, with her approach to materials and her interest in historical events, is very much on par with contemporary Swedish artists based in Skaraborg, such as Jonas Liveröd and Sigrid Wallskog.

Another reason we find Stein's work interesting is that it gives us the opportunity to peruse and find commonalities in the exhibition catalogues of Linda Stein and Anna Sjödahl. These two artists were both involved in feminist art in the 1960s and 70s: Sjödahl in Sweden and Stein in the USA. We find that, without awareness, they shadowed each other artistically until Sjödahl's untimely death in 2001. Anna Sjödahl was nine years older than Linda Stein, but they both made their artistic debut in the 1960s with work addressing the betterment of society at a time when issues of social justice and feminism were starting to gain momentum. Especially during the early 1970s a personal and artistic theme developed for Sjödahl and Stein as each confronted her sexuality and the societal stigmas of the time. For Sjödahl, a woman in her 40s, divorced and mother of four, the stigma impelled her to affirm her sexuality in spite of society's condemnation. For Stein, at a time when homosexuality was still illegal in many parts of the United States and widely classified as a mental illness, this stigma made it difficult over many years for her to come to terms with the idea of being gay and admitting it to herself and others. Stein has written

Även Anna Sjödahls och Linda Steins vilja att förmedla kunskap både inom och bortom konstens fält förenar de två. 1972 startar Linda Stein den ideella organisationen Have Art: Will Travel! Inc. (HAWT) genom vilken hon och hennes team arbetar för att sprida positiva könsroller och motverka sociala orättvisor genom att anordna föreläsningar, panelsamtal, debatter, workshops, kurser och utställningar runt om i hela USA. Inte sällan sker detta i samarbete med något av landets många universitet. I samma veva hyr Anna Sjödahl affischplats i Stockholm för sin kommersialismkritiska serie *Alternativ till reklam* och målar stora slottsbanér där hon hyllar vardagens kvinnor snarare än kungar. Därefter får hon ett konstnärligt undersökande uppdrag av arbetsmarknadsdepartementet innan hon tillslut blir professor på Umeå Konsthögskola. Så här följs de åt, med ett världshav mellan sig, påverkade av tiden de verkar i och platsen de verkar på, utan att någonsin träffas. Inte förrän nu.

Alla konstnärer påverkas av saker som händer runt omkring dem på olika sätt, inget konstigt med det, men ibland kan denna yttre faktor få långtgående konsekvenser. Ta till exempel Elli Hemberg som, efter sitt giftermål med en läkare på 1920-talet, av omvärlden blev degraderad till läkarhustru och därmed inte riktigt togs på allvar som konstnär förrän efter sin makes bortgång 40 år senare eller Ester Henning, vars konstnärsdrömmar krossades när hon drabbades av dåtidens syn på psykisk sjukdom. För Linda Steins del kom denna drabbning 11 september 2001 i form av två kapade flygplan som med full kraft flög rätt in i World Trade Centers två torn bara ett stenkast från hennes ateljé på nedre Manhattan, belägen i området som efteråt kom

extensively about this journey in her half-century of diaries, and has highlighted her struggle, particularly in her webinar/lecture *Below the Eyes: Sexuality and Averting the Gaze*.

Sjödahl and Stein additionally shared the desire to reach audiences beyond the art world. In 1972 Stein created the organization Have Art: Will Travel! (HAWT) and incorporated it into a nonprofit in 1978. Through HAWT the artist and her team have worked to expand gender roles, counteracting social injustice with anti-bullying lectures, panel discussions, debates, and traveling exhibitions throughout the United States and beyond, often including student curriculum and workshops in collaboration with universities. At the same time Sjödahl painted large castle banners in which she paid tribute to everyday women rather than royalty. She also rented billboards in Stockholm for her *Alternative to Advertising*: paintings meant to educate people so they were not tricked into buying unnecessary things. Sjödahl went on to receive an artistic research assignment from the Ministry of Labor before becoming Professor of Art at Umeå Academy of Arts. Sjödahl and Stein took similar paths influenced by the time and place in which they were active, even with an ocean between them and having never met. That is, having never met until now, when their works of art meet on the walls of our museum.

All artists, naturally, are impacted by what happens around them, and these external factors may have far-reaching consequences. Note, for example, Elli Hemberg who, after marrying a doctor in the 1920s, found herself reduced by the outside world to the role of a doctor's housewife, and not taken seriously as an artist until after the death of her husband 40 years later. Another example is Ester Henning, whose artistic dreams were crushed when she was victimized by the societal view of mental

att kallas Ground Zero. Al-Qaidas terrordåd förändrade världen. För att kunna lära av historien behöver vi hålla den levande. Glöms illdåden bort är det mycket lättare att de upprepas igen, på samma plats eller en helt ny, det gäller såväl vansinniga terrordåd som skoningslösa krigsbrott eller förintelsen.

Linda Stein har inte glömt bort, varken terrorattackerna hon själv var tvungen att fly ifrån eller nazisternas försök till total utplåning av hennes folk, judarna, som pågick för fullt när hon föddes. Istället har hon de senaste 20 åren arbetat med teman som beskyddare, hjältemod, flykt och civilkurage. Vad gör att någon blir en hjälte frågar hon sig innan hon sätter igång att gestalta några av alla de kvinnor som på olika sätt bekämpade nazisterna i den textila verksviten *Holocaust Heroes: Fierce Females*, en svit som precis har fått sex nya delar, unika variationer, specialgjorda för Konstmuseet i Skövde.

Genom Linda Steins konst får vi ett unikt tillskott i Konstmuseets samling, både av historiskt signifikant konst och av helt samtida intryck och uttryck. För även om Linda Steins konst och engagemang spänner över många årtionden är hennes konstnärliga nyfikenhet och hennes vilja att förändra världen fortfarande lika stark. Oavsett om det är stora klimatdemonstrationer eller Black Lives Matter-protester, Coronapandemi eller debatter om *ableism*¹ och flytande könsroller så står hon där, redo att påverkas, redo att påverka.

¹ Ableism är en engelsk term som används för att beskriva diskriminering och fördomar mot personer med funktionsvariationer.

illness at the time. For Linda Stein, an artistic and life-changing impact came on September 11, 2001 in the form of two hijacked airplanes that flew straight into the two towers of the World Trade Center. This was just blocks from her studio in lower Manhattan, located in the area that later came to be known as ground zero. Al-Qaeda's act of terrorism changed the world. To learn from history, we need to keep the memory of this event alive. If atrocities are forgotten, it is much easier for them to be repeated, in the same place or a completely new one. This applies to insane terrorist acts as well as merciless war crimes and the Holocaust.

Linda Stein has forgotten neither the 2001 terrorist attack from which she had to flee nor the Nazi attempt at total annihilation of Jews, her people, which was in progress when she was born. Instead, for the last many years, these horrific events have impelled her to work with themes of protection, heroism, escape, and everyday courage. What makes someone a hero? Stein asks as she researches and portrays different aspects of bravery during World War II in the tapestry series titled *Holocaust Heroes: Fierce Females*. A tapestry suite from this series, with unique variations of six courageous women during the time of the Holocaust, has been created by Stein especially for the Art Museum in Skövde and recently added to our collection. With this distinctive addition of Stein's art to our museum collection, we have acquired artwork of both historical significance and of contemporary importance. With this artist's long career, spanning more than five decades, Stein's artistic curiosity and desire to change the world continues to grow and flourish. Addressing today's issues including climate change, Black Lives Matter, Covid, ableism, and gender fluidity, Linda Stein stands strong, ready to be influenced, ready to influence.

Pride March 1051, 2021

Archival inks on watercolor paper

33 x 48.3 cm

Edition of 35

page 67

Black Lives Matter March 1024, 2020

Archival inks on watercolor paper

33 x 48.3 cm

Edition of 35

pages 68–69

March Against Ableism 1053, 2021

Archival inks on watercolor paper

33 x 48.3 cm

Edition of 35

pages 70–71

Trump and Fascist Five 1081, 2021

Archival inks on watercolor paper

33 x 48.3 cm

Edition of 35

